

SPEJDER JUL 1991

Tue og Tavs kiggede ud gennem døråbningen. Ilden brændte på ildstedet og snøede sig dovent ud gennem lyren i loftet. Det var mørkt, selv om det var midt på dagen, Det var årets korteste dag.

Længe havde hele landsbyen forberedt alt. Der var brygget og slagtet og bagt. De havde gjort alt i stand, og de havde husket at give en slat af det bedste øl til gårdboen, vætten. De havde hældt både øl og mel og lagt flæsk ud til de døde. Og da de strøede halm over gulvet inde i hallen, havde de også husket at rede seng med det bedste linned og næsten helt rene skindtæpper – til de usynlige.

Tue og Tavs skuttede sig. Det var første gang de skulle være med til julefest. Det var ikke for børn, havde far sagt. Og mor havde set helt ængstelig ud, da han sagde det. Der kunne ikke være tale om at gå ud nu. Det var allerede for mørkt. Så kunne man aldrig vide, hvem man stødte på.

I julen var de døde levende – så meget havde de to drenge forstået. Derfor måtte intet være i uorden. Var der arbejde, der ikke var gjort, så blev det aldrig gjort. Hvis redskaber stod ude, så kunne de aldrig bruges af nogen mere. Det vidste de. For da kom de døde og kørte med dem, så de blev vinde og skæve. Julen var den tid, da man for alvor mærkede, at vel lå de døde i deres høje, men når lyset var for svagt til at holde dem i gravene, kom de ud for at se om slægten nu også holdt det hele i orden.

I løbet af den mørke eftermiddag kom gæsterne: Der var deres onkel fra nabolandsbyen med sine tre drenge. Ja, der kom også en pige – men hun skulle jo nok sidde ved kvindfolkene, eller gå til hånde. Så det var der ikke så meget ved.

Tue og Tavs kunne ikke lade være med hele tiden at se sig over skulderen. Det var som om nogen åndede dem i nakken. Det var måske træk fra døren, som ikke kunne lukkes helt – men det kunne jo også være vætterne, slægten, de henfarne. Men så fik

SOL HVERV

Af Lars Tjalve Illustration: Thormod Kidde

Da mørket havde sænket sig over landet, og skyerne begyndte at sende deres mængder af sne ned over marker, skove og huse, sad de inden-døre med en stor ild på ildstedet. Det var far, der lod den store skål med juleøllet gå rundt. Det smagte bittert – ikke så godt som den mjød, de ellers drak ved festlige lejligheder. Men vætterne ville have øl og ikke mjød. »For år og fred«, sagde far med højtidelig røst. Så drak han og tegnede Thors hammer i luften over skålen. »Jeg lyser Thors fred i denne hal«, sagde han, idet han tørrede skægget af med bagsiden af hånden. Så rakte han skålen videre til farbror. Da alle havde drukket, var det som om stemningen blev lidt lettere, men helt munter blev den ikke.

de andet at tænke på: Nu kom kødet ind i store baljer og fade; store dampende kødstykker. Det var tydeligt, at de ikke skulle sulte i år. De havde fået at vide, at sidste år havde julegildet varet 4 dage. Men trællene havde snakket om, at i år var der nok til en hel uge.

Mændene beyndte at blive højroastede, efterhånden som øllet gjorde sin virkning. Denne ved langbordet kom to af farbrors karle op og slås. Den ene bankede den anden i hovedet med en enorm knogle men fik så den andens ene krus i trynen. Farbror kiggede bistert på dem. Den ene rømmede sig og sagde: »Går du med og tømmer dig?« Den anden gryntede et svar, og de rejste sig. Tue og Tavs puffedes hinanden i siden med al-

buerne. De vidste, at nu blev mellemværende afgjort udenfor. Herinde skulle freden herske, men man skulle jo ikke sig nej til en god holmgang.

Lidt efter kom den ene af dem ind igen. »Hvor blev din makker af?« spurgte sidemanden. »Han trænger til at hvile sig!« var det korte svar. Tue og Tavs kiggede igen på hinanden. Det tegnede ikke til at blive kedeligt. Måske kunne de selv komme til at prøve kræfter med nogle af deres fætre – sådan bare for sjov.

Men inden de kom videre i deres overvejelser, blev deres opmærksomhed tiltrukket af en lille mand, der havde sat sig oppe ved siden af far. Han var næsten helt skaldet – bortset fra en krans af hår omkring issen. Og han havde heller ikke noget skæg. Han så mærkelig ud, syntes brødrene. Selv om han ikke var ret stor, optrådte han med sikkerhed. Lige nu forklarede han noget for far med store armbevægelser. Og det så ud som om far lyttede. Det gjorde mændene omkring ham også. Flere af dem holdt op med at spise. De lagde knoglerne fra sig og førte næsten automatisk drikkebægeret til læberne, men deres øjne var rettet mod den lille mand.

Pludselig rejste far sig og rømmede sig højt. Der blev efterhånden stille i hallen. Så sagde han: »Broder Thomas her kommer lige fra Kong Haralds gård i Lejre. Og han har mærkelige og forvirrende tider at bringe. Lad os en stund lytte til hans beretning, thi aldrig smager øllet bedre

end efter en god historie, og aldrig trænger en mand mere til kød end efter nye tider!» – Alles øjne rettedes mod den lille mand, som rejste sig og begyndte at fortælle. Han talte ikke ret højt, men alligevel nåede hans stemme ud i de fjerneste kroge af hallen. Selv henne ved kvindebordet blev der stille. Og for en stund blev der hverken båret øl eller kød ind på bordene.

»Høje høvding! Frie mænd og kvinder!« begyndte han. Det var en usædvanlig begyndelse. Det var ikke sædvane, at man også talte til kvinderne. Tue og Tavs kiggede i smug og så, at flere af kvinderne smilte stille. »Jeg er kommet til jeres land sydfra, og overalt har jeg set, hvordan I ærer jeres guder med ofre og gæstebud.« Der lød en bifaldende mumlen fra forsamlingen. »Jeg har også set, hvordan I besværges mørket med lys og gaver.« Denne gang lød der ingen mumlen, men flere af mændene – også Tue og Tavs – kiggede sig bagom. Men der var intet at se. Så fortsatte han: »I fejrer solens genkomst og det nye års fødsel. Og I takker jeres guder for liv og vækst. Men jeg kommer for at fortælle jer om himlens og jordens herre, den almægtige Gud, som bor i himlen!« – Igen mumlede mændene bifaldende. Det måtte jo være Thor eller måske Odin, han mente. Og det var pænt af en fremmed at nævne dem med respekt. Så gik der et sus gennem forsamlingen, da han fortsatte: »Men jeg vil fortælle jer, at guderne

er ikke i himlen, og vi er ikke ene på jorden, for himlens herre valgte at sende sin søn til jorden for at dele vore kår og tænde håbets lys i midtvinterens mørke.«

Nu var der så stille, at man kunne høre noget pusle i hallen. Men ingen vendte hovedet af den grund. Tue og Tavs var sikre på, at det var mus.

»For mange år siden i et land langt herfra lod himlens herre sin søn føde af en fattig kvinde i en stald ved nattetide. Og mennesker flokkedes om den nyfødte. Fattige hyrder kom og fortalte, at de ved nattetide havde set en budbringer, der bød dem at opsoge den nyfødte, som var kommet med gaver til alle mennesker: Fred og glæde. Og konger fra de fjerneste egne på jorden kom rejsende langvejs fra og lagde kongelige gaver for barnets fod. De påstod, at det kun var en ringe tak for det, som barnet havde givet mennesker som gave, og de pegede mod nattehimlen, hvorpå der sås en stor stjerne, som aldrig havde været set før. Den var et tegn, at mennesker ikke længere skulle frygte nattemørket, thi himlens herres egen søn skulle være et lys for mennesker, der tændte håb og glæde i menneskers hjerter.«

Så brød snakken løs: Hvad med Thor og Odin? ville nogle vide. Bliver guderne ikke vrede? Vil de tåle en fremmed gud her, hvor de hersker? Broder Thomas svarede, at himlens herre var mægtigere end alle andre. Han var den, der satte solen på himlen om dagen, og

tændte stjerne om natten. Det var ham, der gav sol og regn. Og som rådede over liv og død.

Tue gav Tavs et skub i siden og rejste sig. Tavs fulgte efter. Et øjeblik senere stod de i det klare frostvejr uden for hallen. Det var holdt op med at sne. Tue kiggede op, og Tavs fulgte hans blik. Himlen var klar og helt oversået med stjerner. Det var som om, der pludselig var blevet helt lyst. Man kunne se træernes og husenes skygger på sneen.

»Tror du på det, han fortalte?« spurgte Tavs. »Det ved jeg ikke rigtig,« sagde Tue og så sig om, om der var noget eller nogen, der puslede. I det fjerne kunne de se noget, der måtte være en ræv, på vej hen over de sneklædte marker. Så fortsatte han: »Det ville være godt, hvis vi ikke længere skulle være bange for de henfarne. Det ville også være godt, hvis år og fred ikke afhang af ofre og gaver.«

De gik ind igen. Nu gik festen videre, og der blev igen både drukket og spist. Der var også én, der gav sig til at synge. Det var et af de gamle kvad om Thor. Da han var færdig, lød der spredt bifaldsmumlen. Men alle så hen mod Broder Thomas. De gamle kvad om guderne var gode; de kendte dem allesammen og holdt af dem; dem plejede de at synge ved julehøjtiden ... men hvad nu? Broder Thomas begyndte pludselig at synge. Han havde en rolig lidt sprød stemme. De forstod ikke ordene: »*Puer natus in Bethlehem ...*« Men de kunne

godt lide melodien. Da han var færdig forklarede han ordene: »Et barn er født i Bethlehem, thi glæder sig Jerusalem – Halleluja. Han lagdes i et krybberum. Uden ende er hans herredom – Halleluja!« Det lød underligt, syntes Tue og Tavs. Men det lød også godt.

Senere på aftenen – det var vel nærmest midt på natten, da de fleste havde lagt sig i halmen for at sove, inden festen skulle fortsætte næste dag – listede de hen til far. Han havde lagt sig og havde lukket øjnene, men i skæret fra faklerne, der var ved at gå ud, kunne de se, at han ikke sov. »Far, far!« hviskede Tavs; far gryntede og satte sig op og kiggede på dem. »Hvad betyder alt det her? Skal vi ikke holde jul på den gamle måde mere?« Det så ud som om far smilede: »Jo,« svarede han, »det skal vi. Men nu behøver vi ikke mere at være bange for mørket og de henfarne. Det dér barn har tændt et lys, som også skinner for os!« Så ræbede han kraftigt og væltede sig om på siden og sov.

Tue og Tavs kiggede på hinanden. Det var jo det, de selv havde syntes, da de stod derude. Mørket var ikke så mørkt, og der var ikke mere noget at være bange for. Himlens herre havde sendt sin søn for at være midt iblandt mennesker, så de ikke skulle være alene. De gik hen og fandt et ledigt hjørne. De havde ikke svært ved at falde i søvn, men selv i søvne blev de ved med at høre Broder Thomas' stemme: *Et barn er født – halleluja!*

KIKKASSE

Forslag og model:
Jytte Lauritzen

Julekort kan kun sendes en gang. Men de kan genbruges til at lave et flot sceneri i en skotøjsæske.

Du skærer et kighul i den ene ende. Væg et kort til baggrund. Det klæber du på den modsatte ende. Så går du på jagt i en stak gamle julekort efter billeder med ret små fi-

gurer. Dem klipper eller skærer du ud – men husk, at de skal have en 'fod', de kan stå på, når du limrer dem fast på æskens bund. Sæt dem forskudt, og byg en situation op på 'scenen' i kassen.

I låget laves et stort 'vindue' af madpapir eller silkepapir. Det giver et blødt lys over figurerne, når du holder kassen rigtigt.

Julekort

Af Steve V. Møller.

Nu er det ved at være tid til at tænke på julekort. I julelampens skær sidder folk med stakke af ubeskrevne kort og adresselister og prøver at huske: Hvem snød os sidste år, og hvem må vi endelig ikke glemme i år?

For knap 150 år siden fik bogtrykker Henry Cole fra London sin ven, maleren J.C. Horsley, til at tegne verdens første julekort. Det litograferede, håndkolorerede kort viser på forsiden en familie, der med glas i hånd ønsker modtageren »A Merry Christmas And A Happy New Year To You«. Det blev trykt 1843 i 1000 eksemplarer og slog straks an, selv om prisen på 1 shilling pr. styk var forholdsvis høj. I dag betaler samlere gladeligt over 10.000 kroner for det første julekort.

Tre år før julekortet kom frem, var frimærkerne blevet indført i postvæsenet. De havde nok deres store andel i julekortets udbredelse.

Året efter kopierede flere bogtrykkere ideen, der blev en bragende succes fra starten. Alle, uden standsforskelle, fra tjenestepige til slotsherre, skulle sende julekort. På få år blev det ikke bare en ny skik, men en meget vigtig del af julens eksisterende ritualer.

En stor masseproduktion begyndte i 1858, da ny teknik gjorde det muligt at farvelægge kortene meget billigere på maskine.

Fra England spredtes skikken hurtigt til alle dele af kloden hvor julen fejres. I Danmark blev julekort almindelige omkring 1875.

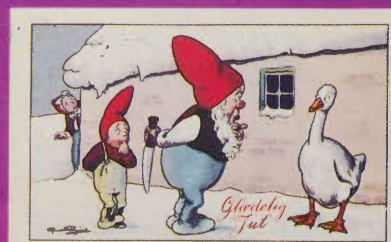
I de gode, gamle dage var julekortene en seværdighed. De lå fremme og blev ivrigt drøftet af alle i familien. De blev kritisk vurderet, og det var flovt at komme til at sende et julekort med samme motiv til den samme modtager to år i træk. Det blev husket, for julekort blev ikke smidt ud i januar. De blev sat ind i album og gemt.

Sådan et album med gamle julekort fra en længere årække afspejler tidens tendenser og smag. Fra begyndelsen var motiver med dyr, landskaber og fugle populære. Blandt julens egne symboler dukkede juletræet snart op, mens det varede længere, før julemænd og nisser viste sig som motiv. Men da julemanden først kom til, fulgte han med tiden: Da biler blev almindelige, afskaffede julemanden rensdyrspanDET til fordel for motorkraft. Senere fløj han med luftskib eller flyvemaskine. Og op mod vor egen tid er han set i rumraket.

Julekortenes billedside er ofte præget af frodig fantasi. Kortene er blevet udsmykket med guldpapir, fløj, kunstig sne eller iskrystaller. De er blevet udformet i facon som klokker, paletter eller halvmåner. De er præget i relief, forsynet med silkefrynser eller lavet som bevægelige kort.

På kortets bagside må afsenderen til gengæld klare sig uden fabrikantens kreativitet. Her gælder det om at bringe de få liniers plads til at være lidt mere levende end den ret intetsigende sætning: »Med ønsket om en gældelig jul og et godt nytår fra ...«

Engle og julemænd
ses på mange julekort,
men billedet ændrer sig.
Fra sit luftskib ser julemanden
(dengang med skindhue)
hvor de flinke børn bor.
For knap 100 år siden blev
gaverne ofte delt ud af en
engel, der var med (måske
forklædt på bagsædet) mens
julemanden som en anden
Bastian somme tider gav
slemme børn smæk.
Englepigen bringer også den
gamle nissemand et juletræ
(1924). Pigen på det
farvestrålende kort i midten
er ikke bange for julemanden
– men mon drengene er?
Eller sladrer pigen måske?
Englen ved juletræet er
fotograferet (!) i 1907 og
Nissefar måtte sige farvel til
gåsen i julen 1927.
Nytårskort var skik længe før
julekort. For neden til højre
ses et fint kort fra nytår 1914.
Billedet viser det ældgamle
nytårsønske ... rigdom:
En gris, der spiser firkløvere
og gør guldpenge.
Kortene er venligst udlånt af
Richard Krogh, Gedsted.

Sagnet om Sct. Georg og dragen

Af Anne Sofie Hermann
Tegning: Thora Lund 1959

Der var engang et lille land.

Du kan ikke mere finde det på et kort i en verden, hvor riger opstår, blomstrer, kaster sig ud i krige for at blive større, og i stedet en skønne dag bukker under i kampen med større lande.

Det var kun et lille land. Men det havde været et lille godt og lykkeligt land, indtil ulykken havde ramt det i form af en frygtelig drage, der havde lejret sig rundt om hovedstaden. Måske har de ikke været på vagt, måske har de bare syntes, at alt gik jo så godt, som det var, og når man ikke passer på, finder drager og ondskab altid en lille sprække at komme ind igennem.

Hvert forår måtte der bringes et offer til dragen. Der blev trukket lod mellem de smukkeste unge piger om, hvem der skulle ofres til den. Mod himlen steg jammerhylene og gråden fra hele byen i de dage, hvor valget stod på, og offeret skulle fuldbyrdes.

Men et år erklærede prinsessen, den smukkeste af alle de unge piger, der på grund af sin høje byrd selvfølgelig var fritaget for at deltage i lodtrækningen, at hun frivilligt ville ofre sig.

Sorgen blev ikke mindre, for alle holdt så meget af prinsessen, men det var en stille sorg, det var, som om alle holdt vejret og blev stille overfor det store, at et menneske frivilligt ville gå en grusom død i møde for at redde alle andre.

Måske ville den prinsesse give et eksempel på mod. Måske ville hun redde en medsøster, måske var der i hende den tanke, at det frivillige offer betyder så meget mere for Gud end den skæbne, man får ved en lodtrækning.

Hun tog sit fineste tøj på. Og det har været pragtfuldt, hvidt atlask oversyet med perler og guld, og en tidlig morgen gik hun den tunge vej ud af byens port. På alle gader lå folk på knæ i bøn for hendes sjæl og for den ulykkelige by.

Jeg ved ikke, om hun var bange. Men jeg tror det næsten ikke. Hun ville kun ét af et stort ungt flammende hjerte, og den rene af hjertet er den, der kun vil ét.

Staden lå på et stejlt bjerg med sine fæstninger, sine slotte og tinder. Prinsessen skulle vandre ned ad den smalle serpentinevej for at nå sit mål. Morgensolen skinnede i dragens skæl, så de lyste som sølv og kobber. Den prustede af

ondskabsfuld fornøjelse, så edder og damp stod ud af dens næsebor, og i dens mave rumlede det som fjerne lavineskred.

Morgensolen skinnede ikke bare på den, men også på den bølgende slette, oversået med alle vårens blomster, og gav genskin i fjerne bjerges evige sne. Og prinsessen måtte folde hænderne ved al den dejlighed. »Tak, fordi det sidste glimt, jeg får af mit land, er så dårende dejligt!« sagde hun og tøvede et øjeblik.

Og så var det, han kom, korsfareren og ridderen Sct. Georg på sit evige ridt og i sin evige kamp mod det onde i verden. Han havde sat sig det mål at bekæmpe det onde, den Onde, hedenskaben, hvor han måtte møde det, han ville kun dette, og han ville det indtil sine dages ende.

Og på hans vej lå nu denne arge drage og godtede sig, den var udelukkende optaget af prinsessen, som hun der kom vandrende. Den så slet ikke faren, der nærmede sig fra den anden side. Mundvandet løb ud af dens væmmelige flab af lækkersult. Den var ækel, og den var ond, og den var en trussel mod alt godt.

En drage, der kan sno sig om krig et bjerg, der bærer en stor stad, er en stor drage at fælde. Men Sct. Georg vidste, at kunne han ramme den lige i dens lille hårde, ondskabsfulde hjerte, ville sejren være hans. Han løftede spydet og ramte det lige ind i si-

den, hvor ondskaben pulsede; blod og edder og forgift stod i dampe forpestende op i luften. Vældige kramper gennemrystede den milelange dragekrop. Men ridderen behøvede ikke at slå igen. Han havde ramt hurtigt, sikkert og godt.

Fra byens tage og tinder steg efter års forløb atter jubelråb mod himlen. Bannere foldede sig ud, herolder blæste fra alle tårne, og fra byens kirketårne faldt kirkeklokkerne ind med deres glædeskimen.

De syntes skabt for hinanden disse to unge tapre mennesker.

Men på den vej, hvor Sct. Georg skulle ride og ride til sine dages ende, kunne han ikke have en prinsesse med sig, – hun være sig aldrig så tapper og selvopofrende. Der måtte han ride alene.

Det var jo ikke alle drager, der lå så åbenbart på hans vej som denne, og hvor jubelen steg mod himlen efter hans sejr, der var også mange andre små drager at fælde, som trivedes i skygge og langt fra alfarvej, og ondskaben kan også vise sig på så mange andre måder.

Verden i dag har så megen brug for mennesker af Sct. Georgs og prinsessens slags, mennesker, der tror på, at det nytter noget at slå mod det onde i verden. Det afgørende er jo ikke, om man er prinsesse og ridder, – men om man har det sind, der skaber det levende menneske.

Børnenes Christmas cake

Af Flemming Andersen

Du skal bruge: 425 g mel, 1 pose bagepulver, 2 spiseskefulde vanillesukker, 3 knivspidser salt, 3 poser pynte-kirsebær, 100 g sultanas (lyse) rosiner, 100 g (mørke) rosiner og 2 poser sukat (40 g hver).

Desuden: 275 g margarine, 250 g sukker, 6 æg, 1 dl mælk – samt 50 g mandler til pynt.

Bland i en skål mel med bagepulver, salt, sukat, rosiner, sultanas og kirsebærrene, som først skal snittes fint.

Bland i en anden skål margarinen med sukker, æg og mælk. Rør så det hele sammen.

Lad ovnen varme op til 180°.

Imens smører du to sandkageforme, fordeler dejen i dem og pynter den med mandler.

Bag 35 minutter ved 180° og derpå lige så længe ved 150°. Imens kan du så finde ud af, om du vil servere kagen til f.eks. varm cacao, kaffe, the eller gløgg. Merry Christmas!

Anton skar en grimasse. »Ad! hvor er det ulækkert,« vrængede han, og kunne alligevel ikke få øjnene væk fra det store åbne sår, der dukkede frem på Axels arm. Man kunne se knoglen stikke frem af såret. »Det ligner nu meget godt,« sagde Tabitta, mens hun tog en dyb indånding og tog fat om armen for at forbinde den. Axel lo. »Ja« – sagde han – »men hvis det havde været virkeligt – og ikke kun plastik, der ligner, så havde jeg også nok pebet lidt mere. Hvad kunne I så have gjort?« Der var helt stille. Jacob rakte hånden op og sagde tørt. »Vi kunne proppe en klud i munden på dig – det har jeg selv set nogen gøre i en krimi i fjerneren ...«

Axel sukkede – og resten af patruljen skreg af grin. »Ja-ja« sagde Axel, mens han tog forbindningen af. »I griner, men der er masser af voksne, der ikke ved, hvordan man kan hjælpe ved ulykker.« Anton var tvær. »Jeg besvimer, hvis jeg ser blod.« »Tøse-dreng,« vrissede Sanne. Axel afbrød dem. »Der er faktisk nogen, der ikke tåler at se blod, og det kan de ikke gøre for. Men derfor kan de godt hjælpe.« Anton mugged og vendte ryggen til. Axel kunne mærke den dårlige stemning brede sig. »Hør nu efter,« sagde han. »Søren, Malene, Casper og Sissel ligger udenfor med hver sin skade. Prøv at se hvad I kan gøre – og husk, det kunne være virkeligt!«

Det var bælgmørkt, Månen stod klart på himlen, og det varede lidt, før øjnene havde

Lygter i mørket

En historie af Linda Wilhelmsen, illustreret af Kirsten Raagaard

vænnet sig til mørket. »Her« – skreg Tabitta ophidset. »Der ligger en.« Søren tog en dyb indånding. Det var de længe om. Han frøs på den kolde jord. »Aflåst sideleje« foreslog Tabitta. Morten syntes, de først skulle se, om han trak vejret. Sanne stønnede højt. »Selvfølgelig trækker han vejret. Vi leger jo bare.« Men Morten var stædig. Han stak sit fregnede fjæs ned i hovedet på Søren. Mortens hår kildede frygteligt, og pludselig sprøjtede Søren et kæmpe nys lige ind i øregangene på Morten, der faldt bagover af forskrækkelse. Sanne kluklo:

»Jeg tror, han lever!« Anton sad for sig selv. Det var simpelthen for pjattet, synes han. Han ville meget hellere have spillet syg. Man kunne høre børnenes latter langt omkring. Søren var ved at blive utålmodig. Havde det været virkelighed, var han død for længst, sådan som de rodede rundt med ham. Han mærkede en ubehagelig rumlen i maven. Morten og Sanne var i gang med at lægge hans ben i aflåst sideleje, da det skete. Lyden rejste sig højt og klart ud i den mørke aften, der var ikke noget at tage fejl af. Han

ønskede, at han kunne grave sig ned i jorden, da han mærkede de 4 andre vælte over sig af grin. Morten skreg halvkvalt af latter »Aaaxeel – hjælp – luftforurening.« Pigerne krummede sig sammen af grin. Axel kom løbende. »Hva' er der los?« Han så, at Søren var på vej mod cyklerne, mens han ulmede højlydt. Tabitta hev efter vejret: »Søren slog en ordenlig ... lige op i hovedet på ...« – og så knækkede hun sammen

igen. Anton fulgte efter Søren, men Axel nåede ham først. »Aj, Søren, hold nu op. Det ku' da ske for alle. Du bliver nødt til at blive, vi skal ha' snakket hele pinselejren igennem.« Anton skrabede med fødderne i jorden. »Ja, jeg ta'r altså kun med på pinselejren, hvis du også ta'r med.« Søren skulle til at sige noget, men Anton afbrød ham ...»Altså på den betingelse, at vi ikke skal sove i samme telt – jeg *har* såd'n en følsom næse.« Antons mutte ansigt revnede i et stort grin. Søren langede ud efter ham og fniste. »Jeg skal gi' dig en følsom næse, skal jeg ...« Axel var lettet. Han tog dem begge om skulderen. »Undskyld, hvis det har været en lidt forvirret aften, men Hanne kunne ikke komme, og det *er* lidt svært at klare alle jer alene. Vi gemmer det med førstehjælpen, til Hanne er her også. Lige nu gælder det *pinselejren*.«

Vejret var pragtfuldt. Højt solskin, vindstille, hele lejrpladsen sydede af aktivitet. Tabitta stod og svedte over nogle snavede gryder. Det var hendes første lejr her, hun var lige flyttet til Sjælland med sin mor og var glad for, at der var spejdere i byen. Hun havde allerede fået mange nye venner. Sanne stod og grinede af hende. »Åh,« stønnede Tabitta, »gider du hjælpe?« Sanne strøg håret tilbage. »Joh, men Søren har bedt mig hjælpe med latrinet.« Tabitta kiggede op. »Med *hvad* ...?« »Med latrinet, ved du ikke hvad det er?«

grinede Sanne. »Det er vores toilet.« Tabitta tabte underkæben. »Vi havde da altid et tørkloset med. Vil det sige at ... øh vi skal ... øh sådan ...?« »Ja,« sagde Sanne. »Vi bygger det selv, og *tømmer* det selv, og *vi hader det*.« I det samme kom Morten dansende ud af et af teltene. »For vi be'r bare guderne om godt vejr« sang han. Tabitta og Sanne så et sekund på hinanden. »Du, Morten« – råbte Sanne. »Søren har spurgt, om du vil hjælpe ham med noget vigtigt.« »Yes, my boys,« råbte han tilbage. »Hvor er han ...?« Sanne pegede. »Omme bag de store egetræer.« Pigerne stak hovederne ned i gryden for at kvæle fniset.

... Han talte ikke til dem resten af eftermiddagen. Ved aftensmaden berettede han og Søren om behårede edderkopper og døde fluer, der vist nok havde lidt en frygtelig død i kødsovsen. Og så havde de forresten også »glemt« at vaske hænder, og ... »Så er det nok, drenge« – sagde Hanne. Pigerne sendte hende et taknemmeligt blik. De troede ikke deres egne ører da Hanne så sagde: »Axel og jeg er forresten enige om, at Tabitta og Sanne ta'r »trine« i morgen«. Sanne vendte det hvide ud af øjnene. »Trine ...?« spurgte Tabitta. Sanne spyttede en spaghetti ud. »Trine er kælenavnet for latrinet.« Tabitta skubbede sin tallerken væk. »Bvadr.« Anton, Søren og Jacob begravede hovederne dybt i kødsovsen.

Axel rejste sig. »Vi skal på

natløb i aften, men inden vi starter kl. 22.00, skal bålpladsen være klar, soveposerne lige til at hoppe i, og der skal være ryddet op. Hanne bliver her og tager imod de første. Hun er så mørkerød« – sagde han med et frækt grin. Hanne sprang op og kastede en lang spaghetti i hovedet på ham.

Kl. 23.10 var første hold tilbage. Anton smed sig på jorden. Sissel og Sanne kom efter. »Hvor er vi bare go'e« gjaldede Anton. I løbet af 10 min. kom de frem af mørket fra alle retninger. Bålet lyste flot op, og der var stor jubel, da de fik øje på en kæmpe chokoladekage. Det var næsten midnat, før Axel kom tilbage. »Er Kamilla og Bjarne kommet,« prustede han. Hanne blev bekymret. »Næ, vi troede du var med dem.« »Vi må ud at lede,« mumlede Axel. »Jeg tror, de gik forkert ved hestefolden. Kamilla er bange for heste og har nok ikke turdet gå gennem folden.« Søren rejste sig »Skal jeg gå med?« »Nej, bliv du her og se efter de små« – sagde Axel. »Hanne og jeg ta'r bilen. Den kan de få øje på.«

Der var helt stille på pladsen. Det var Anton, der først hørte det. »Hør« – hviskede han. »Det lyder som knallerter.« Det lød helt forkert på den øde mark, midt om natten og så tæt på skoven. Der var flere. Ingen sagde noget. Pludselig så de lyskeglerne hen over den knoldede mark. »De kører saftsuseme stærkt,« mumlede Morten. Søren og Anton havde rejst sig. Det var ikke 5 min. siden, at Axel og Hanne var kørt i

modsat retning. Søren sank en klump. Knallerterne styrede direkte mod dem. Der var 4. Det var en øredøvende larm, der flænsede den stille natteluft. Børnene samlede sig i en klynge, mens knallerterne fræsede jorden op omkring dem. Een af dem standsede med forhjulet helt tæt på Sørens sko. »Skrub af,« hvæsedes Søren og håbede, man ikke kunne se, at hjertet var ved at galoppere ud af halsen på ham. Imens gik en af de andre rundt og hev pløkker op, så teltene begyndte at falde sammen. Tabitta stillede sig ved siden af Søren. »Hvad vil I, vi har da ikke gjort jer noget.« Drengen foran dem steg af knallerten og dinglede lidt. »Nåh!, der er nok gået hygge i den hva'?« sagde han og pegede på bålet. Tabitta kunne lugte, at han havde drukket. Søren havde fået mere mod af Tabitta. »Så skrub dog af, din idiot,« hvæsedes han, hans angst blev pludselig til vrede, »I kan vel se, de små er bange.« Den tredje grinede højt: »Det er jo bare en flok dumme spejderunger.« Ham der havde drukket, stillede sig med ansigtet helt tæt til Søren. Men Søren blev stående. Ikke fordi han var modig, han var nærmest stiv af skræk. Pludselig råbte den fjerde knallertkører »Kom nu, John – Joohn – de har jo ingenting.« Det virkede. Han dinglede hen mod sin knallert og speedede op, så han sendte en stor jordsky mod Søren og Tabitta, der stod og knugede hinandens hænder. Tabitta syntes, der var gået en evighed, men i vir-

keligheden havde det hele kun varet nogle få minutter. Alle børnene stod som førstenede og fulgte lyskeglerne i mørket.

Pludselig forsvandt lysene. Midt på marken. Det så underligt ud. Der lød metalliske brag og så en mærkelig høj skramlen. Sanne gispede og tog sig til munden. Ingen sagde noget. De kunne høre hinandens åndedrag blandet med den underlige lyd af knallerter, der lød forkert. Anton sprang hen til Søren og Tabbita. »De er kørt ind i det store træ, der lå henover marken. Det vi gik balancegang på i eftermiddags,« hviskede han. Lige med et blev der helt stille. Alt for stille. Anton fór hen og hentede sin lommelygte og begyndte at løbe. Han så sig tilbage. »Så vågn dog op – vi må da gøre noget.«

Som på kommando kom der liv i dem. Tabbita fik kvalme. Hun drejede 3 gange rundt om sig selv. »Øh, Jacob, bliv her hos de små.« Jacob åndede lettet op. Sanne stod stadig med hånden for munden. Tabbita rev fat i hende. »Hent din lommelygte.« Søren, Anton og Morten var allerede på vej. Tabbita og Sanne kom lige efter.

De standsede på een gang, da de var ca. 10 meter fra knallerterne. Sissel kom til. Anton lyste hende lige ind i øjnene, og hun blinkede ikke engang. »Sissel, kan du huske den gård, vi kom forbi, den nede ved bakken?« – Sissel nikkede med vidt åbne øjne. »Løøb,« skreg Anton ind i hovedet på hende. »Jjjeg t-tør ikke,« peb hun, og han kunne se, hun var bange. »Så tag Morten med.« Morten sagde ikke

et ord, men hey fat i Sissel og løb alt, hvad remmer og tøj kunne holde. Tabbita gik forsigtigt hen til den ene. Han lå alt for stille. Han sagde ikke en lyd. Hun bøjede sig over ham. Han trak vejret. Hun skulle til at vende ham om, da hun hørte gråd. Een af de andre lå under sin knallert. Han græd hjerteskrædende. Søren og Tabbita var der på een gang. »Hurtigt, få knallerten væk,« råbte Søren, »Anton, kom med lommelygten.« Da knallerten var væk, ramte lyskeglen lige ind i et stort, åbent sår på låret. Det blødte meget. Anton proppede hele hånden ned i såret, og han hørte ikke det høje skrig, der skar gennem natten. I en fart flåede han sit tørklæde af, knyttede det sammen til en bylt og puttede det ned i såret. »Tabbita, giv mig dit tør-

klæde.« Han bandt det stramt om låret. »Her, Sanne, hold benet så højt du kan,« sagde han. »Læg det på din skulder.« Uden at tænke over det talte hun beroligende til drengen foran sig. »Det skal nok gå,« sagde hun, »Morten og Sissel er rendt efter hjælp, og vores ledere er her om lidt.« Hun sagde den samme sætning igen og igen.

Tabbita gik tilbage til den første, hun havde fundet. Han var vågnet op. »Av, av mit ben,« klagede han. »Så, så, prøv at ligge stille,« sagde hun. Hendes kvalme var uudholdelig nu. Hun kaldte på Søren. »Jeg tror, hans ben er brækket – hvad skal vi gøre.« Søren prøvede at vende ham om. Han gav et højt skrig fra sig. Tabbita kastede op. Det lattede lidt. Hun tog sig sammen. »Ikke noget – sagde Søren. »Bliv hos ham og pas på, han ikke rør sig.« Tabbita tvang sig til at stryge ham let over håret og var overrasket over, at han puttede sig ind til hende som et lille barn.

Anton var henne hos den tredje. Han kaldte på Søren. »Han si'r ingenting, men han trækker vejret.« Sammen fik de ham i aflåst sideleje. Søren vendte sig forskrækket om, da han mærkede en fast hånd på sin skulder. Han stønnede højt af lettelse, da han så ind i Axels brune øjne. »Hva' skal vi gøre med ham?« Axels rystede på hovedet. »Ikke noget – I kan ikke gøre mere nu.« Sanne kaldte på Axel. »Jeg kan ikke holde benet, og det bløder sådan.« Axel smed skjorten og bandt den stramt om benet. »Du må holde ud

lidt endnu,« sagde han til Sanne. Han løb hen til Tabitta, som sad og talte stille og roligt til ham på jorden. »Kan du klare det« spurgte han. Tabitta nikkede. Pludselig rettede hun sig op. »Hvor er den fjerde – der var fire.«

Axel lyste rundt i mørket, og lyskeglen fangede noget lidt væk. Da han kom nærmere, så han Anton komme med den fjerde, mens han snakkede og snakkede til fyren, der var meget større end ham selv. »Jeg tror ikke, han er helt normal, han ser underlig ud i hovedet,« hviskede Anton. Axel kiggede på ham et sekund. »Joh, men jeg tror, han er ved at gå i chok. Sørg for at holde ham varm, og bliv endelig ved at snakke.«

I det samme hørtes sirenerne i det fjerne. Tabitta opdagede, at tårerne løb ned ad hendes kinder, da hun hørte ambulancerne. Det var den bedste lyd, hun nogensinde havde hørt. Og kvalmen var helt holdt op.

Der var kun gløder tilbage i bålet, men de sad alligevel og prøvede at få lidt varme. Kamilla og Bjarne spurgte igen og igen, og følte sig en smule snydt over ikke at have været med – nu da det var overstået. »Er det rigtigt, at du proppede hele hånden ned i såret på den ene?« sprugte Kamilla Anton. Han gryntede bare. Axel rømmede sig. Alle kunne se, at han havde en klump i halsen, da han sagde »Hanne og jeg er utroligt stolte af jer – I har været fantastiske – alle på hver jeres måde, og ...« Hans stemme knækkede over. Pludselig

sagde Anton »Godt de ikke sku' ha' kunstigt åndedræt. Det ville jeg aldrig kunne gøre.« Hele lejren brød ud i en befriende latter. Axel lo med. »Nej, Anton, der er vist meget du ikke tror du kan.«

Ingen af børnene sov den nat, og de blev enige om at bryde op næste morgen. »Vi laver en rigtig god sommerlejr om 3 uger i stedet,« sagde Hanne. Da det blev lyst, begyndte de at pakke.

Vejret var elendigt på sommerlejren. De havde knoklet hele dagen med at få lejren bragt i orden mellem bygerne. Endelig langt ud på aftenen sad de omkring bålet med regnfrakkerne godt op om ørerne. Hanne og Axel havde lovet snobrød, pølser og for en gangs skyld sodavand. Det havde de fortjent, sagde de. Axel gik uroligt rundt og så på uret hele tiden. Morten var utålmodig. »Hvor bliver de sodavand af ...« »Ja og pølserne,« råbte Søren. Axel satte sig ved bålet og så alvorlig ud. »Jeg – øh VI – er kede af det, men vi har glemt sodavand og pølser derhjemme såh ... øh ...«

Hele lejren brød ud i ramaskrig. Børnene råbte i munden på hinanden. Men med eet blev der stille. Langt borte sås 2 lyskegler komme imod dem. Tabitta rejste sig. »Der

kommer en bil,« hviskede hun. Bilen kørte direkte mod dem. Ud steg 3 fyre i læderjakker. Axel vekslede et par ord med chaufføren, som kørte igen. De 3 stod og kiggede ned i jorden. Hanne rakte dem hånden. »Davs, jeg hedder Hanne og er spejderleder. Hvor er jeg glad for, at I ville komme.« Pludselig genkendte Sanne den ene, og hun jog en albue i siden på Anton, som gav et hvin fra sig. Axel gnæb sine hænder og grinede. »Jeg tror sør'me I har reddet Hanne og mig fra galgen. Jeg ser, I har proviant med ... hm, sodavand, pølser ... og minsandten en kage. Jamen er det ikke fantastisk.«

Da alle sad omkring bålet, var der en pinlig tavshed. Det var tydeligt, at de fremmede ikke følte sig godt tilpas. Axel rømmede sig. »Jeg tror, vores gæster har noget, de brænder inde med.« Tabitta kunne ikke få øjnene fra den ene. Han så frygtelig godt ud i skæret fra bålet. Pludselig begyndte han at tale. »Ja, øh ... jeg hedder Troels, og jeg øh ... jeg mener, vi vil gerne sige tak for hjælpen. Jeg tror, I har reddet vores liv, og det var dumt af os at genere jer og øh ...« han gik i stå. Søren kunne dårligt kende ham igen. »Hvad med ham, der brækkede benet,« spurgte han. Troels var glad for

spørgsmålet. »Nåh! John, han ligger stadig på sygehuset. Ham slipper de ikke foreløbigt ... men øh, vi skulle hilse mange gange.« Han skævede til de 2 andre. Det var ikke sandt. Faktisk havde ingen fortalt John, at de var her. John ville aldrig blive anderledes, men de havde besluttet at de ikke ville have mere med ham at gøre.

Anton syntes, det hele var lidt for pinligt. »Nu vil jeg altså have noget at spise,« råbte han, så ingen var i tvivl. Axel rykkede nærmere bålet. »Vi ku' jo godt bruge et par hjælpere her i patruljen,« sagde han forsigtigt. »I kan jo blive her i nat og prøve spejderlivet af i regnvejr ... altså hvis I har lyst ... og såd'n.« Troels kiggede på de andre. »Tjo, hvis bare jeg slipper for den der mærkelige uniform ...« Alle børnene lo, og snart bredte der sig en herlig duft af ristede pølser og snobrød. Søren sagde henkastet til Troels: »Hvis du vil, kan du jo ordne »trine« i morgen.« Troels gloede. »Ordne Trine? hvem er hun, hvad har hun gjort?« Troels spærrede øjnene op. Han troede ikke, man måtte slås som spejder. Søren blinkede til Anton, som straks var med. »Nåh,« sagde Anton, mens han spiddede en pølse. »Det er bare en, der ikke lugter så godt – og det kan vi ikke li ...« »Jamen det er da i orden,« sagde Troels stolt.

Og da brød hele lejren sammen i et grin, der kunne høres langt, langt væk. Søren gav Troels et venligt skulderklap. »Fedt, mand!«

Julelege med pebernødder

Ideer: Flemming Andersen – Tegning: Lars Andersen

Nu om stunder holder vi somme tider 'julestue' i dagene før jul. Engang var det i dagene mellem jul og nytår – særlig 2. juledag – at man holdt 'julestue'.

Da tog man sig god tid til at invitere gæster og lege sammen.

I dag finder unge og gamle stadig sammen for at lege, spille og more sig – f.eks. sådan:

Effen eller ueffen

Tag nogle pebernødder i hånden, uden at de andre ser, hvor mange der er. Et lige antal (2, 4, 6 ...) er effen og et ulige antal (1, 3, 5 ...) er ueffen.

Stik din lukkede hånd frem og sig „effen eller ueffen“ til én af de andre. Han skal så gætte, om du har et lige eller ulige antal pebernødder. Gætter han rigtigt, må du aflevere dem til ham. Gætter han forkert, må han give dig lige så mange nødder, du har i hånden.

Mus

Læg f.eks. 10 pebernødder ud på bordet. En af jer lukker øjnene mens de andre bestemmer, hvilken nød skal være 'musen'. Derefter gælder det om at tage flest mulige pebernødder før de andre pludselig råber „Mus!“, når netop dén pebernød bliver taget. Så er det den næstes tur.

Min gris går i skoven

Gem en pebernød under én af fingrene i din knyttede hånd, så ingen kan se, hvor den er. Stik hånden frem til én af de andre og sig „min gris går i skoven“. Hvis hun vil være med, siger hun „min går med“. Du fortsætter „hvilket træ ligger den under?“ Peger hun på den rigtige finger, får hun pebernødden. Gætter hun forkert, skal hun give dig en pebernød.

Ved Spejderbaalet

Spejder med den brede Filtehat
med de bare Knær og delvis Laare!
Baalet har du tændt, og jeg har sat
omkring samme frydende mig saare.

Spejder! Du i mange Ting har traadt
Vejen frem, og sukke maa vi Ælre;
for det frie Lejrliv blev vi snodt,
men saa meget det stod mere hellere

ser vi Jer, det raske unge Kul
mase paa og tænde Baalets Lue.
Mod den mørke Himmel luer Guld,
Stjerner drysser ned, et herligt vue!!

Legte vi med Ild, da vi var Dreng,
bilte de os ind, at der var Fare
for en Kattharstrofe i vor Seng
og trodskyldigt lode vi os nare.

O, men Jer!! naar I har Ilden slugt,
intet kan Jer Natterod forstørre.
I Jert Telt, som at der tæt er lugt
kan I have Eders paa det tørre,

»Helle for den, som der i rette Tid
blev Nirvanas Søn«, en Digter sjunger,
Ja, men ogsaa Helle siger vi
dem, at der blev født som Ulvunger!!

At det ikke med mig selv er skedt,
det er ikke mere end som biligt,
men det er det ærkelige ved det
at min ældste Søn kom lidt for tiligt.

Tænd da Baalet!! Lad det flamme frit!!
Lad ej Mismod spære Vej mod Maalet!!
Er en Skyd for Haabets Sol end glidt,
synk ej Hodet, kast det glad paa Baalet!!

Disse herlige vers er skrevet af 'P. Sørensen-Fugholm'.
Bag pseudonymet skjuler sig journalisten og forfatteren Per Barfoed.
I 20'erne og 30'erne skrev han en lang række digte, som parodierede den naive versmagers skrivemåde.
Illustrator til alle Sørensen-Fugholm digtene var Chr. Hoff.

Hvis nogen påstår, at det er en smal sag at tænde bål med 2 tændstikker, så er der nok mange andre, som vil hævde, at det sandelig beror på forholdene. Og det er jo sandt, at lige så let det er at få bålet til at blusse på en varm, tør sommerdag, lige så svært kan det være, hvis vejret i stedet er koldt, vådt og stormende.

Men – koldt eller lunt, fugtigt eller tørt – så skal der en brændende tændstik – eller en lighter – til for at skabe den første, spæde flamme. (Vi ser her helt bort fra de skrappe seniorer!) Tændstikker – det er jo noget, man har, og de er både billige og driftssikre. Sådan er det, og sådan har det været meget længe ... men sådan har det jo ikke været *altid*.

I tidernes morgen, da menneskearten var ung, havde man slet ikke nogen ild. Men arkæologiske fund viser, at allerede for en lille halv million år siden har man kendt og brugt ilden: Mange steder er der fundet aske og forkullede rester fra den tid.

Der er god grund til at antage, at menneskene har fået den første ild »forærende«. Vulkanske udbrud og lyn har der jo været til alle tider, og hvis lynet har slået ned i et træ og sat det i brand, ja så har vore fjerne forfædre her haft let ved at skaffe sig en brændende gren, hvis ild de siden har kunnet bevare i et bål.

Mennesket har brugt meget lang tid på at lære at udnytte dette nye element. I første omgang har man kunnet glæde sig over varmen og lyset, som ilden bragte. Det har været et utroligt fremskridt, at

hulen nu med ét blev dejlig varm, og at man nu selv i nattens mulm og mørke kunne se, hvad der foregik. At ilden samtidig holdt farlige dyr på afstand har været en rar ekstra fordel.

Det har været vigtigt at vogte nidkært over den dejlige ild. Dels kunne nabostammer let finde på at stjæle den, og dels var den jo i sig

selv noget uhåndterligt, som altid skulle næres for stadig at leve videre.

Men selv om man har passet aldrig så meget på, så er det vel sket, at ilden er gået ud. Så har man i lange tider måttet savne ildens fordele, indtil et nyt naturfænomen bragte den tilbage, eller til man fik snuppet en brand fra en anden stamme.

På ét eller andet tidspunkt har vore forfædre – mere eller mindre tilfældigt – fundet ud af at lave ilden selv. Vi ved nu, at det kan gøres på to måder: Dels ved at slå gnister af flint, og dels ved at gnide to stykker træ hårdt mod hinanden, til de gløder af den stærke gnidningsvarme.

Vi ved ikke, hvilken af de to måder der blev brugt først.

Men givet er det, at når der blev slået utallige slag mod flint for at fremstille redskaber, så *må* det af og til være sket, at en gnist er sprunget deraf. Hvis en begavet flintsmed så har mærket ildens lugt i denne gnist, har det ligget nært for at interessere sig nærmere for dette fænomen.

Med mange, mange forsøg med mængder af flint, svovlkis og andre sten, så er der af og til kommet nogle ekstra flotte gnister. Nu kræves der altså bare det helt eventyrlige held, at gnisten rammer noget, der let kan gå ild i, og få det til først at ryge og dernæst brænde klart, når der pustes forsigtigt til det.

Når vi skal tale om den anden teknik – gnidningsvarmen fra to træflader, der gnides hårdt mod hinanden – så har forfatteren Johs. V. Jensen skænket os en prægtig fabel. Han fortæller i romanen »Brænen« om nordboen Hvidbjørn, en stor, flot fyr med masser af fantasi og et ukueligt livsmod. Om vinteren bruger han en hestetrucken slæde til at komme omkring med. Men når sneen smelter om foråret, er det ikke spor behageligt at kure på slæden hen over jorden. Han eksperimenterer derfor længe med at finde på noget, han kan montere under sin slæde.

Ad mange omveje med ruller og lignende finder han til sidst frem til en simpel form for hjul: Et par runde træplader, som han får sat fast på enderne af en træstang, fastgjort på slædens bund. – Og så går det ellers derudad i fuldt firspring ... lige indtil det begynder at blive for hedt, bogstaveligt talt. Først ryger det fra begge hjul, og efter endnu lidt kørsel står de med ét i lys lue. De er brændt varme af gnidningen!

De, der står og ser på, er ved at falde om af skadefro grin over Hvidbjørns uheldige køretur. Selv indser han straks, at hans uheld i virkeligheden er et stort held. Her har han jo ved et rent tilfælde fundet en måde at lave ild på. Men det var lidt for omstændeligt at køre med usmurt hestevogn, hver gang der skulle tændes op. Derfor fandt Hvidbjørn snart på at lægge hjulet ned på jorden, trykke

akslen hårdt mod det og så bare dreje hurtigt rundt. Dermed har han i princippet opfundet ildboret.

I de næste mange, mange tusinde år skete der ikke nogen dramatisk udvikling i de måder, man kunne lave ild på. Hvidbjørns efterkommere fik udviklet et mere håndterligt ildbor, og metoden med flintens gnist blev også forbedret ... men principperne var uændrede.

Som tiden gik, blev mennesket dygtigere til at anvende ilden. Bålet var jo ikke let at flytte rundt med, så hvis man ville have lyset med hen til et andet sted, måtte man hitte på en transportabel ild. Det første blev vel blot »branden«, den brændende gren, men ved at dyppe grenen i f.eks. harpiks havde man straks en fak-

kel, – den mest brugte lyskilde langt op i historisk tid. Den kan sættes fast på væggen, og den kan let flyttes. Men faklen har én fejl ... mindst. Den osler, og den soder – og den kan nemt komme til at brænde hele huset af. Man anstrengte sig for at finde på noget bedre.

Vejen frem blev olielampen samt lyset af talg eller voks. Af de to lysgivere er olielampen langt den ældste. Allerede i stenalderen for 6-7000 år siden brugte man den, selv om man ikke brugte sydens olivenolie på vore nordlige himmelstrøg. Hos os var lampen oftest en skål af ler med dyrisk fedt som brændstof og med tørt mos eller lav som væge.

Langt senere kom så lyset. Brændstoffet er talg eller voks. En væge af hør, hamp

eller måske marv af siv (der findes en sivart, som stadig kaldes lysesiv) sænkes gentagne gange ned i det smeltede brændstof, og lidt efter størkner et passende lys omkring vægen.

Skal vi vende tilbage til det at lave ild, så kom der i nyere tid andre måder. Af kunsten at slibe glas kom brændglasset, en samlelinse. Når den holdes i sollyset, samles solens stråler i brændpunktet. Her bliver der så varmt, at man snart får ild i f.eks. et stykke papir.

Mens brændglassets rolle som ildtænder aldrig er blevet andet end et kuriosum, så blev tændstikken og fyrtøjet de værktøjer, man normalt gjorde ild med. Fyrtøjet benytter det gamle princip med en gnist til at antænde benzindamp eller gas. Tændstikken er en træspån, hvis ene ende er præpareret med en svovlforbindelse; den antændes ved så lav en temperatur, at den bryder i brand, når den gnides mod den ru flade på tændstikæskan. Ja, det er sandelig blevet lettere at skaffe sig ild i dag, end det var for flintesmeden og for Hvidbjørn.

Som det var i fortiden, sådan er det også i dag: De levende flammer har en helt særegen betydning for mennesket. I vor moderne hver-

dag har vi jo både varme og lys, som grunder sig på ild, men til hverdag ser vi ikke meget til den ild: Centralvarmen kommer ind til vore stuer som varmt vand i rørene, og de elektriske pærer lyser takket være et fjernt elværk. Men når vi skal have det rigtigt rart og hyggeligt, eller når vi oplever en særlig dag, så skal vi have levende ild omkring os. Vi tænder op i pejsen og nyder synet af flammerne i bålet. Vi skruer ned for elektriciteten og sætter i stedet levende lys på bordet. Når vi rigtigt skal hylde den berømte kvinde eller mand på den store dag, ja så kan vi ikke finde noget mere smukt og festligt end den levende ild, så det bliver til et stort fakkeltog, når mørket falder på.

Jo, vist er vi kommet langt i vor tekniske udvikling. Men vi vil til alle tider bevare et helt specielt forhold til den rigtige, den levende ild.

Kapisha

Karen Ellegård fortæller

Baden-Powell
holdt meget af Afrika,
verdens næststørste
kontinent.

Her blev han berømt,
da han forsvarede Mafeking
og 'opfandt' spejderne.
Efter ønske fik han ved sin død
ikke en hædersgrav i Londons
Westminster Abbey, men blev
lagt til hvile i Afrika, hvor han levede
sine sidste år.

Danske spejdere knytter fra tid til anden
særlige venskabsforbindelser til Afrika.
F.eks. til Zambia, hvor de grønne piger har et
projekt i gang. De hjælper deres spejdersøstre
i kobberminebyen Chingola med at hjælpe kvinder og
børn til bedre sundhed. Her lever man i slum, hvor
der er stærk brug for vaccination og helseundervisning.

Zambia er sytten gange så stort som Danmark; navnet
er dannet efter den store flod, der løber gennem landet:
Zambesi. Den giver zambianerne en dejlig
masse el-kraft, og turister kommer langvejs fra for at se
Victoriavandfaldet, som den skotske missionær og
opdagelsesrejsende David Livingstone nåede frem til i 1855.
Her i sommer var det så et hold grønne pigers tur
til at rejse rundt i Zambia:

Det var dybsort nat. Bilen skrumplede afsted. Chaufføren forsøgte at undgå asfaltens mange huller. Det lykkedes ikke altid, så bumpene var mange.

Vi, 11 pigespejdere fra Danmark og Zambia, sad fastklemt i en mindre bil. Nogle sad på en halv endeballe og andre krøb sammen på bilens gulv, men vi var på vej til vores mål, *Kapisha*.

Der havde været mange forhindringer. Vi blev forsinkede i Zambias hovedstad, Lusaka, i to dage. Præsidentens frue, Mrs. Betty Kaunda, indbød os til reception i State House. Bilen, vi var blevet lovet, viste sig at være alt for lille. Det tog tid at få lejet en større bil – og så blev klokken for mange. Chaufføren turde ikke køre om aftenen på grund af risiko for overfald. Derfor var vi taget af sted klokken 3 om morgenen.

Mens vi kørte, gik tankerne tilbage til alt det spændende, vi havde oplevet i Zambia: Dyreparken Luangwe, hvor det uberørte Afrika viste sig for os i al sin storslåethed. Flodheste, gazeller, elefanter – og krokodiller, som kunne kildres på ryggen. Victoria-vandfaldet, et af verdens vidundere, vi gik på bjergvæggen over for faldet – flere kilometer. Det var ubeskriveligt flot.

Og så alle de pragtfulde zambianske pigespejdere, vi havde mødt. Altid havde de vist os glæde, gæstfrihed og hjertevarme, som kun afrikanere kan det. Jo, Afrika havde givet os det bedste. Og nu var vi på vej mod vores fælles projekt, *Kapisha*.

Efter syv timers kørsel var vi endelig på den lille grusvej, der førte til *Kapisha*. Det var blevet bagende hedt. Forventningerne var store. Hvad ville *Kapisha* vise os?

Vi svingede ind foran byens medborgerhus. Der var fyldt med folk. Vi steg ud og mængden brød ud i sang og dans, mens de hilste os hjerteligt. Vi blev bænket på salens scene. Foran på gulvet sad 50 kvinder med deres småbørn, spejderledere fra området og nogle mænd. I de ituslåede vinduer hang de større børn. Man måtte ikke gå glip af noget!

Så blev der holdt taler af spejderledere, de lokale kvinder og spejdere fra Danmark – og *Kapishaprojektet* blev åbnet!

Hvad er så dette *Kapisha*-projekt?

Et halvt hundrede kvinder i den fattige by, *Kapisha*, blev jublende glade, da Zambias pigespejdere tilbød dem hjælp til selvhjælp for deres største ønske var at få mere viden.

De fleste er analfabeter. Arbejdsløsheden er stor og pengene få. Børnemængden er enorm og sundheden ringe.

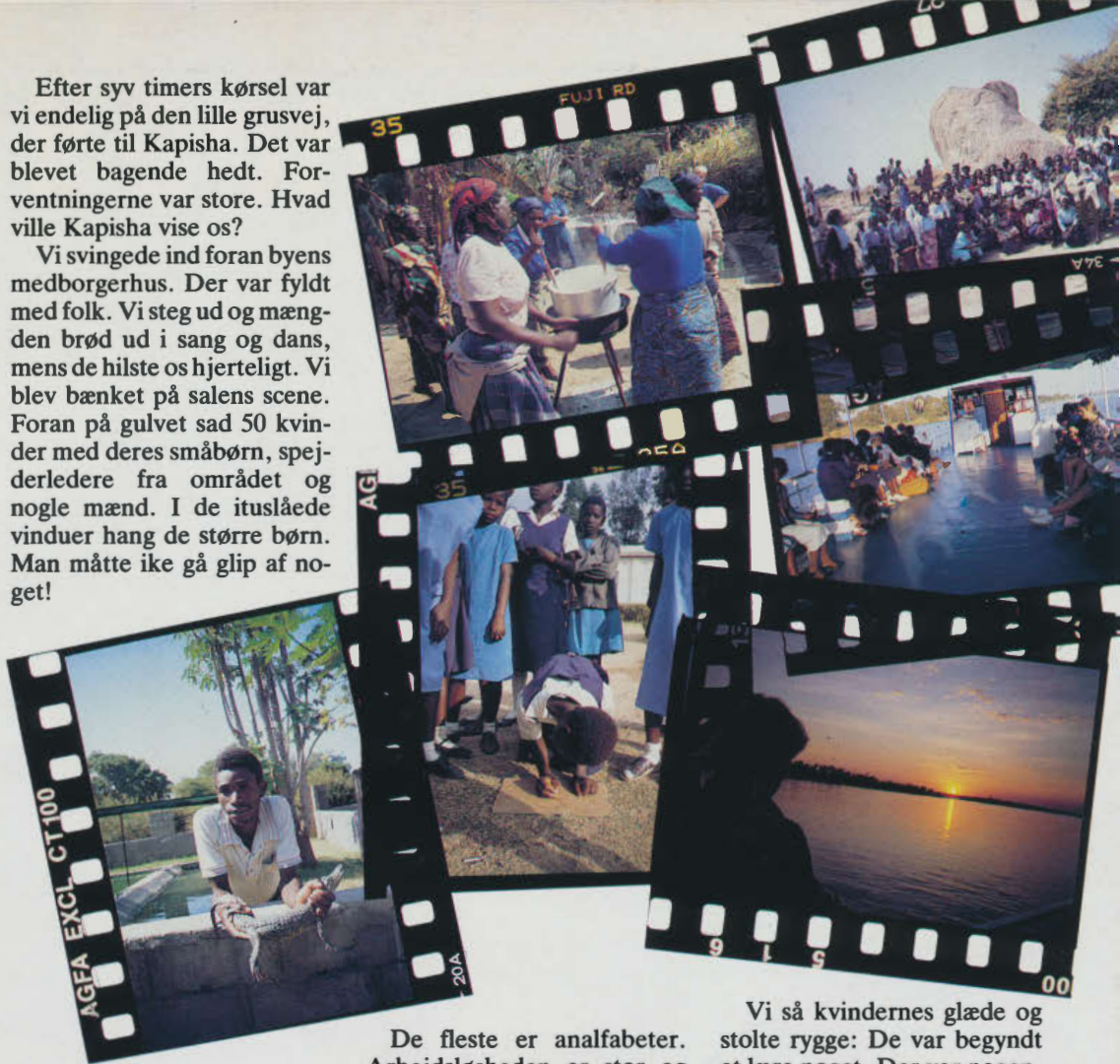
Derfor tager spejderlederne til *Kapisha* to gange om ugen til fods og med bus for at undervise i læsning og skrivning, syning, sundhed, havebrug og fjerkræavl.

Kapishaprojektet skal i løbet af få år blive til et selvfor-synende kollektiv, hvor kvinderne kan tjene deres egne penge og dermed forbedre livskvaliteten for hele byen.

Vi så kvindernes glæde og stolte rygge: De var begyndt at lære noget. Der var nogen, der ville hjælpe dem for deres egen skyld.

Vi følte os pludselig små. Hvad var vores forhindringer sammenlignet med de problemer, de havde? Samtidig følte vi os stolte over vore zambianske spejdersøstre, der tog så store opgaver på sig.

Jo, vores mål var nået. Vi kunne trygt skrumple tilbage til Lusaka og flyve hjem til Danmark. *Kapisha* vil blomstre!

Et gnistrende ildsvin

Idé: Inge Lise Broe Christensen

Pindgrisen her kan måske finde et sted at bo hos dig i julemåneden?

Kroppen er formet i en klump ler. Øjnene er af sorte stifter, og piggene er stjernekestere.

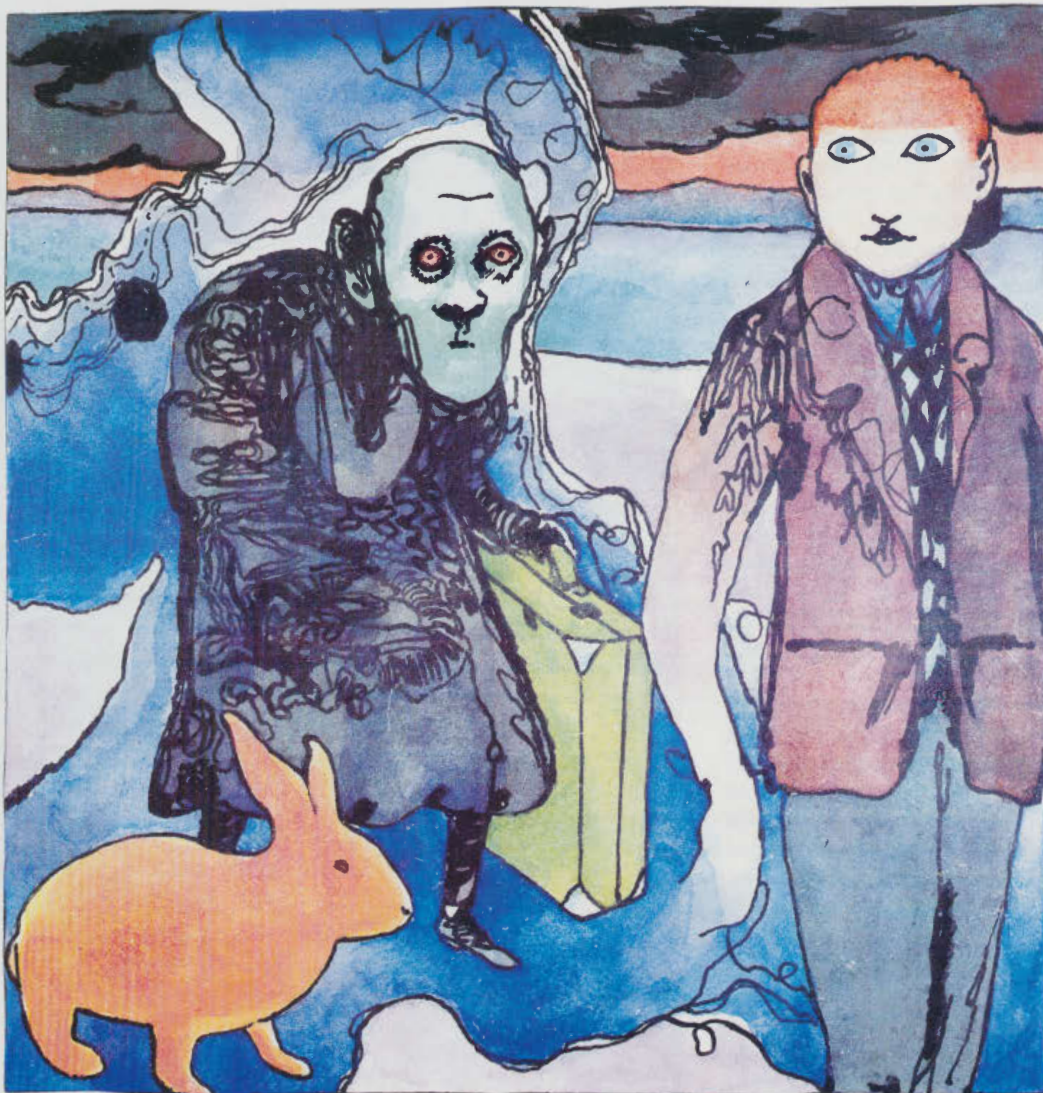
Den kan bruges som julekalender, hvis den får 24 'pigge', eller den kan blive nytårsgris, hvor alle hjælpes ad med at tænde den samtidig.

Så kan de gnistrende stjerners lys sende gode ønsker ind i det nye år.

TRYLLEREN

Fortælling af Louis Jensen. Illustration af Line W. Jensen

Trylleren steg af bussen på torvet.

Jeg kunne se, at han frøs.

Han forsøgte at trække frakken tættere ind omkring sig, men da han slap kraven, gled den væk fra hans tynde krop og hang igen løst omkring ham, som da han med kufferten i hånden steg ud af bussen.

Han trak opgivende på skuldrene, hankede op i sin ramponerede kuffert og gik henover torvet, over mod kiosken, idet han omhyggeligt undgik vandpytterne fra de smeltende snedyster.

Så stod han stille igen, satte kufferten fra sig og så sig omkring, som om han ledte efter nogen.

Måske var det mig, han ledte efter.

Jeg trådte ud fra kiosken halvtag.

Han så hen på mig og løftede igen op i kufferten. Så opgav han, satte den fra sig og trak frakken ind omkring sig, men den faldt igen ud fra ham i en stor, åbnende bevægelse, da han slap kraven, og en lang, skæv skælven, som fra en indre kulde, gennemrystede hans krop.

Jeg gik et skridt hen imod ham.

Han havde små, korte ben. Han var så lille, at hans hoved kun nåede mig til hagen.

»Jeg leder efter skolen,« sagde han til mig.

»Så er det dig, der er Trylleren?« spurgte jeg.

Han nikkede.

Så nikkede jeg også og pegede over torvet og begyndte at gå ned ad Mellemgade med Trylleren bag efter mig.

Mens vi gik, kunne jeg høre hans ånde bag mig. En gang imellem standsede han op og satte med et pustende suk kufferten fra sig. Så standsede jeg også op, vendte mig halvt om og kiggede på ham ud af øjenkrogene, indtil han igen hankede op i kufferten.

Han sagde ikke noget, når vi stod stille, men jeg kunne se, at han stadig frøs.

Vi fortsatte ned forbi apoteket og Viola, og ved bager Nielsens hjørne drejede vi ind i Lille Algade og bevægede os sammen frem mod slagter Veggerbys butik, hvor han standsede op og så ind på kødet, der lå i vinduet.

Da han havde studeret kødstykkerne i lang tid, spurgte jeg, om jeg skulle bære kufferten det sidste stykke.

Han så først overrasket op på mig, gik så helt hen til mig og bad om lov til at se mine hænder. Jeg strakte dem forlegent og overrasket frem. Han tog dem og kiggede ned på dem. Så lo han højt og nikkede ned mod kufferten.

Jeg måtte godt bære den. Og med kufferten i hånden spadserede jeg foran ham det sidste lille stykke ned ad Lille Algade.

»Det er dér,« sagde jeg og pegede. Jeg vendte mig halvt om mod ham for at se, om han havde forstået mig.

Han løftede øjnene op mod mig og kiggede derefter med rynket pande og med ubehag ned mod skolen, og jeg forstod, at han havde hørt, hvad jeg havde sagt.

Jeg satte kufferten på fortovet og løb væk, ned ad gaden, ind i skolegården, forbi

det store træ og hen til trappen, der førte ind i skolen. Jeg løb ind i det høje rum med det lange stengulv, op ad trappen og ned ad gangen, bankede på, gik ind i klassen og satte mig på min plads. Jeg nikkede op til læreren. Det betød, at jeg havde ført Trylleren ned til skolen.

Det var fordi, det snart var jul.

Det var derfor, Trylleren skulle komme.

Jeg tror, det var fordi, jeg altid selv tryllede, at det blev mig, der skulle hente ham. Måske var det også det, Trylleren havde kunnet se på mine hænder, at jeg selv tryllede. Det var derfor, han havde leet.

Nu sad vi i salen. Vi sang først julesange, og skoleinspektøren så alvorligt ud over os, mens han talte om, at juleen var en glædens tid. Derefter slog han ud med hånden, ligesom en cirkusdirektør, men alligevel helt anderledes, og sagde, at nu skulle vi se den berømte Tryller.

Scenetæppet gled til side.

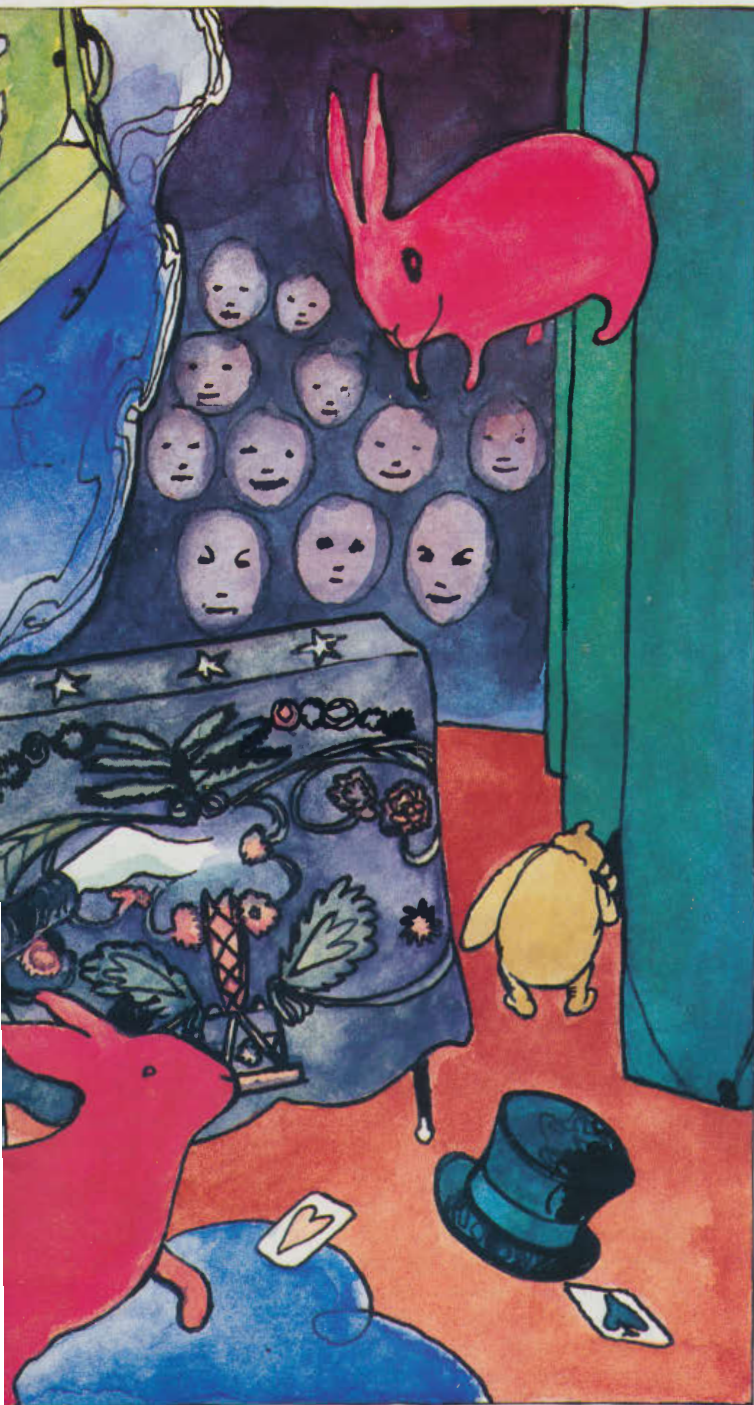
Trylleren stod på scenen med kufferten i hånden. Han virkede endnu tyndere og mindre end før, nu han ikke havde sin store vinterfrakke på.

Han rystede over hele kroppen, tænderne klappede i munden på ham, selv om der var så varmt i salen, at det næsten dampede fra stolerækkerne.

Han lignede en frysende fugl. Hans hvide skjortebryst, der indrammedes af en sort jakke, hvælvende sig fremad i en mærkelig, syg bue, der fik

hans korte ben til at virke endnu kortere.

Hans ryg bulede også ud. Han var pukkelrygget.

Det så ud, som ville han trække jakken beskyttende ind omkring sig, men så opgav han, åbnede kufferten, tog et bord op, klappede det ud, satte det midt på scenen og lagde en sort dug hen over det. Men først svingede og rystede han dugen i luften over bordet, så vi kunne se, at der intet var skjult i dugen.

Derefter løftede han kufferten op på bordet, og så begyndte han at trylle: Der fløj svaler ud af hans jakkeærmer! De slog med vingerne, fløj op mod loftet, vendte tilbage igen og forsvandt ind under hans ærmer med en fornøjet svalekvinden.

Han var dygtig.

Bagefter fik han bordet og dugen til at forsvinde, mens kufferten blev hængende i luften. Det trick kendte jeg godt, men jeg var endnu ikke så øvet, at jeg selv kunne lave det. Derefter trak han bordet op af en sort hat, som han pludselig stod med i hånden. Han havde også en kanin i hatten og en masse silketørklæder.

Også de numre kendte jeg, men jeg kunne ikke gøre ligesom ham, ikke så perfekt.

For hvert nummer frøs han mere og mere.

Til sidst gik han helt i stå.

Han lænede sig frysende ind over bordet.

Han missede med øjnene. Han holdt sig for brystet. Han mærkede på puklen, skubbede til den og trak forgæves jakken ind omkring sig. Det

så ud, som om han ville opgive det hele, men så rettede han sig alligevel op og gik på sine korte ben helt frem til scene-kanten.

»Der er så frygteligt koldt,« sagde han.

Nede i salen lo de. De troede, det var en vittighed. Men jeg vidste det godt: Det var sandt, at han frøs. Han rystede over hele kroppen.

»Jeg skal bruge tre drenge.« Han så ud i salen og vinkede først én og så en mere op til sig. De lo generte og gik op til ham. De stod ude i kanten af scenen og kiggede benovet ned i salen. Han ledte igen og fik øje på mig. Hans finger pegede på mig.

Jeg gik op til ham.

»I dag skal en af Jer få sit ønske opfyldt!«

Han drejede sig frysende om mod os. »Jeg ville selv ønske ...« sagde han tøvende. Så gik han i stå. Jeg vidste det godt, det han ville ønske: At han ikke skulle fryse længere. At han slet ikke var hér.

Jeg ønskede.

Og så var han væk, forsvundet. Der var ikke noget tilbage. Kun bordet med den sorte dug. Og den åbne kuffert med silketørklæderne og alle hans andre remedier.

Trylleren selv var væk.

I begyndelsen troede de andre, at det var et trick. Før havde han jo tryllet både bordet og dugen væk, så de holdt vejret og ventede, at han med ét, og med et lille buk, ville stå midt på scenen igen.

Men han kom ikke.

Det første minut ventede de i spænding. Det næste minut gik i usikkerhed og for-

virring, og tilsidst var der ingen, der vidste, hvad de skulle gøre, og nogen begyndte at grine helt vildt.

Længe efter, det var blevet sommer, svalerne fløj igen rundt ude over markerne, og jeg havde næsten glemt Trylleren, kom jeg til at tænke på ham igen, for mine hænder og fingre begyndte at ændre sig. De blev slankere og længere. De begyndte at gribe om tingene på en anden måde, mere elegant, snoede tingene så mærkeligt rundt og fik dem til at forsvinde og hænge fast omme bag på håndryggen. De var blevet til tryllehænder og tryllefingre.

Og når øjnene så et spil kort, samlede hånden det op helt af sig selv, og fingrene gled let og hurtigt, eller langsomt, som det passede dem, hen over kortene og fik dem til at knitre og gnistre i lyset.

De kunne alting helt af sig selv.

Men det mærkeligste var, at den højre hånds fingre kunne mærke, hvor spar es lå i kortdyngen. Og at den venstre hånds fingre lige så sikkert, og hver eneste gang, kunne udpege hjerter es blandt alle kortene.

At mine hænder og fingre ændrede sig sådan, fik mig til at iagttage de andre to drenge, som Trylleren havde kaldt op til sig på scenen, da han forsvandt. Og jeg bemærkede, at den enes mund begyndte at ligne Tryllerens. Efter skoletid stod han altid foran slagter Veggerbys butik og så ind på kødet, mens han fugtede læberne.

Den andens ben holdt op med at vokse.

En dag efter skoletid gik jeg om bag scenen.

Og som om det var hænderne der ledte mig, fandt jeg med det samme Tryllerens kuffert. Den var stillet om bag en støvet kulisse.

Jeg trak den frem, kiggede på den og lyttede. Det var, som lød der svaalekvidren inde

fra kufferten. Da jeg havde set lidt på den, greb min højre hånd fat om hanken, som havde den aldrig gjort andet. Jeg løftede op i kufferten, gik ud i skolegården, hen under det store træ, nu blomstrede det, ud af skolegården, op ad Lille Algade, forbi slagter Veggerbys butik, rundt om bager Nielsens hjørne og op ad Mellemgade, forbi Viola

og Apoteket og stillede mig til at vente oppe på torvet under kioskens halvtag.

Der var ingen, der spurgte, hvad jeg skulle med kufferten. Hanken passede i min hånd.

Jeg så ud over torvet og huskede, hvordan Trylleren var kommet gående over imod mig, frysende og med kufferten i hånden.

Den første bus, der kom, steg jeg op i og kørte væk med.

Mens bussen kørte ud af byen og hen langs fjorden og strandengene, tænkte jeg på Tryllerens forpinte ansigt og hans forfrossenhed.

Og jeg tænkte, at når jeg lod højre hånds fingre finde spar es, så frøs jeg og blev kold. Og så var det, som begyndte det at fryse og ryste af kulde et sted dybt inde i mig. Jeg kunne ikke mærke kulden uden på. Jeg rystede heller ikke, som Trylleren havde gjort. Men den var inden i, kulden, det mærkede jeg.

Og jeg tænkte, at lod jeg venstre hånd finde hjerter es, så blev min krop varm.

Jeg kunne selv vælge: Hjerter es eller spar es. Men det var svært, for begge kort virkede tillokkende på en måde, som jeg ikke rigtig forstod.

Så drejede bussen væk fra fjorden og kørte op i bakkene bag ved byen.

Hvad jeg havde ønsket?

At Trylleren ikke skulle fryse længere, og at jeg selv engang skulle blive en lige så dygtig tryller som ham.

Var det derfor, han forsvandt? Fordi vi havde ønsket det på samme tid begge to?

RADISERNE

Med sav, bor og farve

*Ideer af
Ingrid Windfeld-Lund*

Julen er lysenes fest. Vi hænger dem op, stiller dem hen og sætter dem frem ... i alle mulige dekorative og symbolske stager og holdere.

Her er der forslag til stager, du selv kan lave, og ved hjælp af kvadraterne kan du tegne modellerne her af. Når du har set, hvordan andre gjorde, går du nok selv i gang med at udvikle nye modeller, der er helt dine egne.

Ideerne kan både opstå, når man får lov at gå på opdagelse i brokkassen på et snedkerværksted, og når man vælger sig et stykke spånplade eller nogle lister hos en trælasthandler eller i et byggemarked. En gren eller en stamme, som er tørret, kan du også lave en stage af, som du ser.

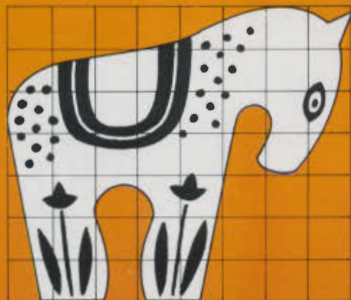
Flag og hjerter på
juletræet er malet på
selvklæbende etiketter og
klippet ud. 'Æblerne' er
lavet af ovennævnte
trækugler, der males, og
limes på.

Kuglerne og de drejede
lyseholdere er købt i en
hobbyforretning, hvor man
også kan få de små
metallringe, som presses fast i
de huller, der skal holde
lysene – der er af samme
størrelse som dem på
juletræet.

Jultræsfoden er egentlig en
holder til køkkenruller; den
er savet over og passet til.

De, der får en lysestage
som gave af dig, vil sætte
særlig pris på, at du limer et
stykke filt under foden, så
den ikke ridser.

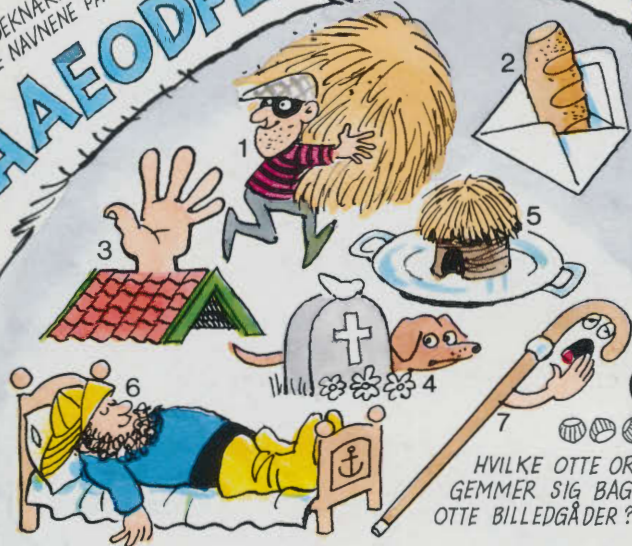
Hestene, som bærer lysene
ind, er måske sværest at
lave. Men de er også flotte,
og giver dig muligheder for
at vise, hvad du kan med en
pensel.

NØDDEKNÆKKEREN

1 NØDDEKNÆKKERENS FØRSTE OPGAVE SKAL DU
DANNE NAVNE PÅ 2 DANSKE ØER.

AAEODFLLLNSTR

ELEFANTEN FORSTÅR IKKE
EN PIND AF REGNESTYKKET
HERUNDER. KAN DU, VED AT FLYTTE
1 PIND, FÅ LIGNINGEN TIL AT PASSE?

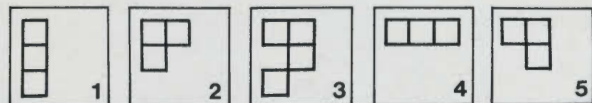
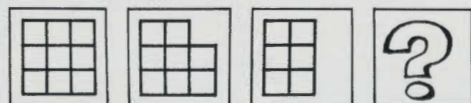
$$VI + II = V$$

4 KAN DU
MORSE?

7 HVILKE OTTE ORD
GEMMER SIG BAG DE
OTTE BILLEDDÅDER?

6 FRA HVILKET
BOGSTAV SKAL
MAN STARTE
FOR AT NÅ
FREM TIL
DEN GRØN-
NE SALAT?

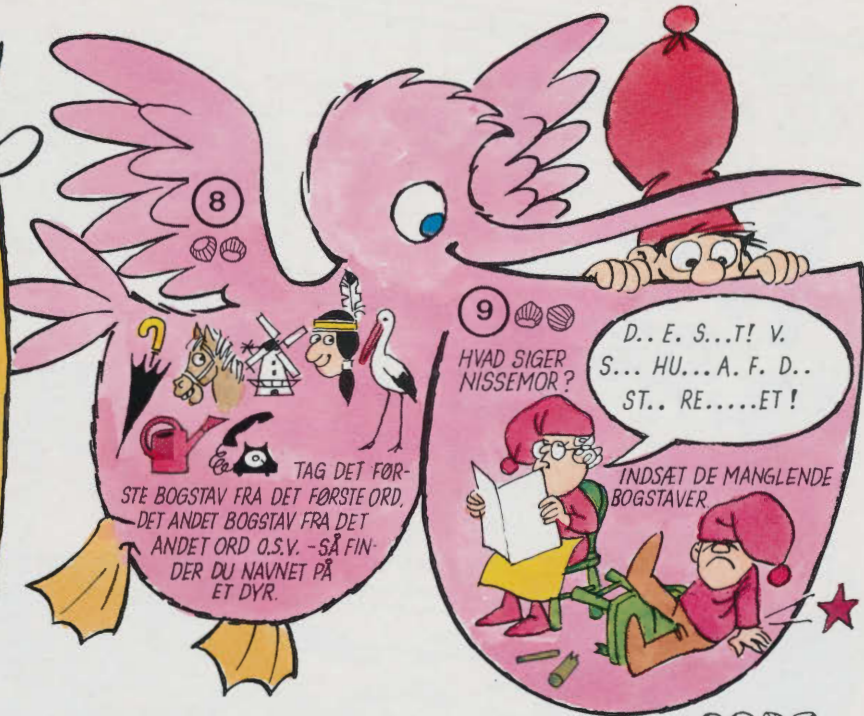
5 HVILKET AF DE FEM NUMMEREDE FELTER FORNEDEN
KAN ERSTATTE SPØRGSMALESTEGNET?

A B C D E F G H

HVILKE 2 PANDA'ER ER
HELT ENS?

TAG DET FØR-
STE BOGSTAV FRA DET FØRSTE ORD,
DET ANDET BOGSTAV FRA DET
ANDET ORD O.S.V. - SÅ FIN-
DER DU NAVNET PÅ
ET DYR.

9
HVAD SIGER
NISSEMORE?

D.. E. S... T! V.
S... HU... A. F. D..
ST.. RE..... ET!

INDSÆT DE MANGLENDE
BOGSTAVER

DU KAN FINDE UD AF, HVAD DER
STÅR HER, VED AT TÆLLE HVERT
TREDIE FELT UD. FIND SELV
STARTFELTET.

NISSERNE VIL IKKE
DELE MED KATTENE.
- TRÆK DERFOR 'EN
SAMMENHÆNGENDE
LINIE OM NISSERNE
OG GRØDEN.

- ALLE FIRE
NISSER SKAL
KUNNE KOMME
IND TIL GRØDEN,
MEDENS KATTENE
BLIVER HOLDT UDE!

BYT OM PÅ TALLENE,
SÅ SUMMEN AF DE
LODRETTE, VANDRETTE
OG DIAGONALE LINIER
HVER FOR SIG
BLIVER 15.

4	9	2
7	5	1
6	3	8

ORDET I DEN LODRETTE RÆKKE
MED PILEN, SKAL DU SKRIVE
PÅ LØSNINGSSIDEN.

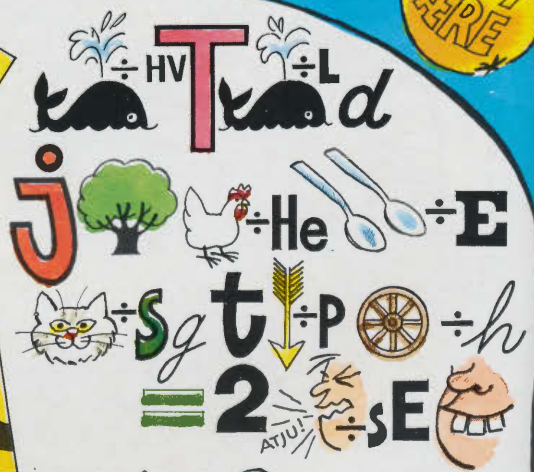

14 HER FLYVER FLYVEFISKEN MED EN NEM REBUS.

BYT OM PÅ
BOGSTAVERNE

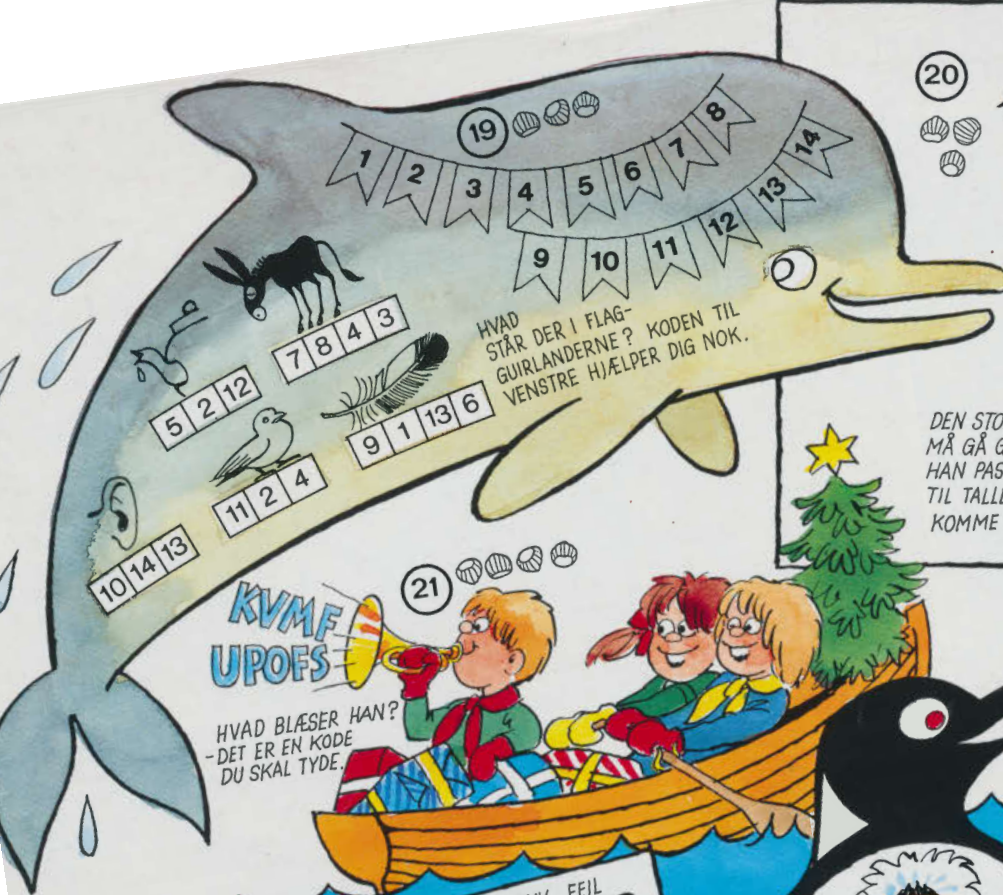
17
HVIS DU SAMLER KORTET
OVER DEN SNOEDE VEJ
RIGTIGT, FINDER DU
NAVNET PÅ ET DYR.

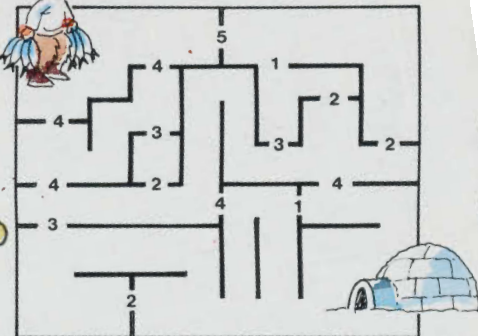
18
HVAD STÅR DER
HER ?

16
HVEM BOR
HVOR ?

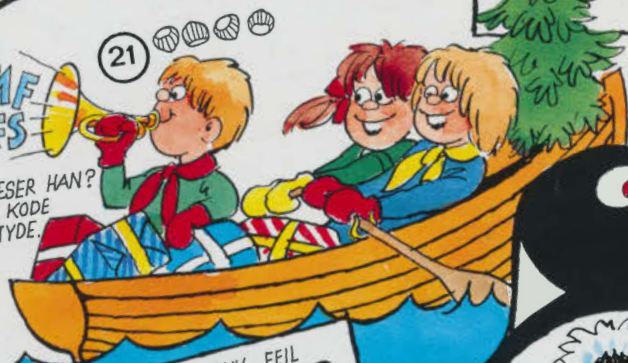
20

DEN STORE LAKSEFANGER SKAL HJEM TIL SIN IGLOO, MEN MÅ GÅ GJENNEM DE ANDRE FANGERES OMRÅDE. HVER GANG HAN PASSER ET TAL, SKAL HAN AFLEVERE LAKS SVARENDE TIL TALLET. HVILKEN VEJ SKAL HAN GÅ FOR KUN AT KOMME AF MED 10 LAKS?

KVMF
UPOFS

HVAD BLÆSER HAN?
-DET ER EN KODE
DU SKAL TYDE.

22 ER DER TRE, FEM ELLER SYV FEJL
PÅ TEGNINGEN TIL HØJRE?

23 TREK EN STREG
MELLEM
PRIKKERNE OG
FIND UD AF
HVEM
EJERMAN-
DEN ER.

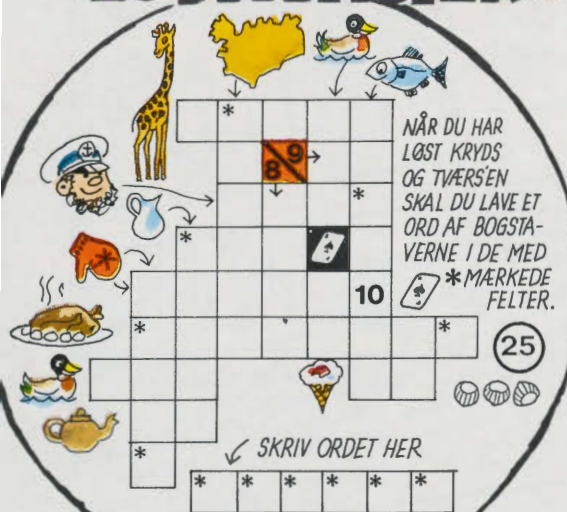

24

HVOR MANGE NØDDER ER
DER I HVER ENKELT SKÅL, NÅR
DER I DEN ANDEN SKÅL ER TO
NØDDER FLERE END I DEN FØRSTE.
I DEN TREDIE SKÅL FIRE NØDDER
FLERE END I DEN ANDEN, OG I DEN
FJERDE SEKS FLERE END I DEN TRE-
DIE. DEN FJERDE SKÅL
INDEHOLDER TRE
GANGE SÅ MANGE
NØDDER SOM DEN
FØRSTE.

LØSNINGER:

NÅR DU HAR LØST KRYDS OG TVÆRS'EN SKAL DU LAVE ET ORD AF BOGSTAVERNE I DE MED * MÆRKEDE FELTER.

SKRIV ORDET HER

* * * * *

PRÆMIER

- 1: Telt, Cubic
- 2: Kombi Rygsæk/rejsetaske 60 l
- 3: Sovepose, North One
- 4-15: Stormkøkken: Trangia 25
- 16-25: Spejderdolk: Slirekniv
- 26-40: Stavlygte: Sonca 2, incl. batt.

LODTRÆKNING

En korrekt løst opgave giver det antal nødder, som er tegnet ved siden af den. Når du har 50, kan du være med i lodtrækningen om præmierne.

Skriv løsningerne på arket og send det, så det når os med posten senest mandag den 6. januar.

Sender du kun en fotokopi af arket, skal du klippe det lille hjørne af siden her og sende det med.

Vinderne får meddelelse midt i januar. Ligesom tidligere får de mulighed for at ønske, hvis de hellere vil have noget andet i stedet for præmien.

En liste med vindernes navne offentliggøres i spejderbladene i marts.

1 DE 2 DANSKE ØER ER:

2 SKRIV DE OTTE ORD HER:

1
2
3
4
5
6
7
8

3 DEN RIGTIGE LIGNING ER:

4 I MORSE STÅR:

5 DET MANGLENDE FELT ER:

6 START BOGSTAVET ER:

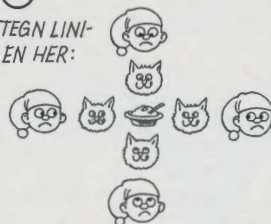
7 DE 2 ENS PANDA'ER ER:

8 NAVNET PÅ DYRET ER:

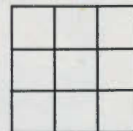
9 NISSE MOR SIGER:

10 I CIRKLEN STÅR DER:

11 TEGN LINI-EN HER:

12 INDSÆT TALLENE HER:

13 LODRET VED PILEN STÅR:

14 I REBUS'EN STÅR

15 HVEM FANGER HVAD?:

16 SKRIV BOGSTAVER UDFOR TALLENE:

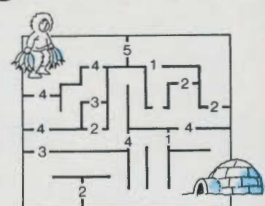
1
2
3
4
5

17 NAVNET PÅ DYRET ER:

18 I REBUS'EN STÅR:

19 I DE SMÅ FLAG STÅR:

20 TEGN FANGERENS RUTE:

21 HAN BLÆSER:

22 ANTALLET AF FEJL ER:

23 EJERMANDEN ER:

24 DET RIGTIGE ANTAL NØDDER ER:

1 3
2 4

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

NAVN _____

ADRESSE _____

POSTNUMMER _____ BY _____

ANTAL NØDDER _____

SPEJDERJUL 1991

Udgivere: Det Danske Spejderkorps –
KFUK spejderne i Danmark,
de grønne pigespejdere –
KFUM-Spejderne i Danmark

Redaktion: Kirsten Lund Frandsen –
Jytte Lauritzen – Børge Berglund-Jensen
Ingrid Windfeld-Lund – Karen Mathiasen
Flemming Andersen
Niels Thure Krarup (ansv.)

Omslagstegning: Thora Lund
Nøddeknekkeren: Per Illum
Foto denne side: Flemming Andersen
Tilrettelæggelse: Torben Madsen
Sats: Viborg Maskinsæteri
Repro: Jysk Farve Repro
Tryk: Dansk Heatset Rotation

ISSN 01 08-1179/ISBN 87-7041-265-0

© Spejderforlaget A/S 1991

Pris: 18 kr. (incl. moms)

Pris: 18 kr. (incl. moms)